

Halászlé Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

VII. évfolyam

2006/
November

A Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

A változtatás alternatívái

A májusi elnökségi ülés okán mozgalmas hónapokat hagyott maga után a Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa. A decemberi alapszabályt módosító és tisztújító közgyűlést előkészítendő, regionális értekezleteket tartottak, amelyekben a szövetség tagjai egyfajta szimpátiaszavazást hajtottak végre. A szavazás célja az volt, hogy átfogó kép alakuljon ki arról, hogy milyen irányba változzon a szövetség alapszabálya, s milyen új szervezetben folytassa a munkát a szövetség vezetése. Az elnökség október 19-i ülésén az alapszabály módosítására összeállt szerkesztőbizottság öt változatban tette le az asztalra a javaslatát, amely közül az elnökség – hosszas tárgyalás után – egy olyan változatot terjeszt a közgyűlés elé, amelyben a változási szándék is megjelenik. De hogy mit értsünk ez alatt, arról Dr. Orosz Sándor igazgatót kérdeztük.

• Igazgató úr, milyen tapasztalatokat szerzett a tájékoztatás terén?

– Manapság nem egyszerű az élet. Az is a tapasztalatokhoz tartozik, hogy a tagság nagyon is egyetértett az elnökség azon, még májusi elgondolásában, hogy az igényelt, jól működő és szükséges érdekképviselő tevékenységének továbbfolytatásához a szervezet egyfajta megújítására, változtatására szükség van. Ezt annál is magabiztosabban állíthatom, mert a szimpátiaszavazásnál a legegyszerűbb válaszok arra a kérdésre születtek, hogy igen, kell a szövetség, és igen, szükséges az alapszabály módosításával a szervezetet megújítani. A megújítás mikéntjét illetően már plasztikusabb a kép. Lényegében két irányvonalat határozhatunk meg. Az egyik: a változtatást abban látja, hogy a taglétszám arányait tekintve beszűkíti az elnökség létszámát, de lényegét tekintve fenntartja a jelenlegi elnöki rendszert. Az elnök személye ebben az esetben az egyik tag, vagy tagszervezet képviselője. A mostanihoz képest annyi változást még tartalmaz, hogy az elnökség kialakításában a regionális és nem regionális tagozatoknak szerepet nem szán, szemben a mai rendszerben. Lényegében tehát egy koncentráltabban kiválasztott, szűkebb körű elnökséggel számol a mostanihoz képest, de a struktúra egyéb elemeit – elnök, igazgató, elnök-helyettesek – nem érinti, ám negligálja a tagozatok jelenleg alapszabályban rögzített szerepét, vagyis megszünteti a delegálási jogot.

• És mi a másik változat lényege?

– Az ügyvezető elnöki és ügyvezetői felállás, amely a jelenlegi elnökség nagyszámú rendjében megtartja a tagozatok által delegált képviselők rendszerét. Ez a küldöttgyűlés. És egy, a mostani elnökséghez hasonló, operatív feladatot ellátó grémiumot hoz létre, amely az ügyvezetés, s amelyben az ügyvezető elnök és a társelnökök kapnak szerepet. Alapvetően tehát ez a két változási forma körvonalazódott ki, de ezeknek különböző válfajai is megfogalmazódtak a regionális taggyűléseken. Nos, e változatokból szerkesztett a szerkesztőbizottság öt alternatívát, amelyeket az elnökség megtárgyal. A döntés végül is az, hogy a négy társelnökös, ügyvezető elnökös, küldöttgyűléses alapszabály módosítást támogatja. A támogatás a jelenlévő elnökségi tagok között igen nagyarányú volt, míg az ülésen valamilyen okból részt venni nem tudó, de véleményét, és szavazatát is közlő elnökségi tagok figyelembe vételével kétharmad-egyharmad arányban támogatta az elnökség. Tehát ezt a változatot terjeszti az elnökség a közgyűlés elé. Nyilván, a közgyűlésen a javaslatot a küldöttek megvitatják, ki-ki elmondja a véleményét, s a legvégén szavazással dől el, hogy a mindenki által kívánatosnak tartott alapszabály módosítás konkrét megoldásai hogyan is néznek majd ki. Erre is figyelemmel – mert hogy alakítani lehet a döntésmeghozatalig az előterjesztést – a jelölőbizottság javaslatára az elnökség elfogadta azt is, hogy kezdeményezi, hogy ne decemberben, hanem januárban legyen a tisztújító közgyű-

Tartalom:

Jelentős fejlesztési források 3

Változó adó- és járulékszabályok 4

Vidra Hajdú-Bihar megyében 7

Prágai tanácskozás 8

A lengyel haltermelés 8

lés. Most, december elején pedig csak az alapszabály módosításával foglalkozunk. Ezt követően, ha már a jelölőbizottság és mindenki számára is véglegesen eldőlt, hogy néz ki az új szervezet, milyen posztok vannak, akkor végzi el a jelölőbizottság a munkáját és terjeszti elő a javaslatait a tisztújító közgyűlés elé, amelyre várhatóan januárban kerül sor.

• Az már biztos, hogy a szövetség szervezete változik, megújul, mégpedig a közgyűlés döntése szerint. De maga a szövetség hogyan készül a változásokra?

– Folyamatosan szembesülök azzal, hogy miközben én, ha azt mondom, hogy szövetség, akkor a tagok összességére, a létező szervezetekre, testületekre, valamint az apparátusra gondolok. De ha más kérdez, akkor a szövetség alatt jó esetben a testületeket, még rosszabb esetben, a szövetség apparátusában dolgozó emberekre gondolnak, tehát, ha szabadna vissza kérdeznem, hogy melyik verzióra gondolt...

• Ez esetben elsősorban az apparátusra gondoltam...

– A szövetség apparátusának kérdése az összegész szempontjából harmadlagos. Hiszen a szövetség a tagjai által van, a tagok fogalmazzák meg mind az érdekképviselő stratégiáját, mind pedig a szervezetét, és az alapszabály értelmében ha ez küldöttgyűlés lesz, akkor a küldöttgyűlés, ha a másik változat lesz, akkor az elnökség a mostani rendnek megfelelően az adott pénzügyi lehetőségek figyelembe vételével alakítja ki az ügy-

(Folytatás a 2. oldalon)

A változtatás alternatívái

(Folytatás az 1. oldalról)

intéző szervezet struktúráját. Persze, ebben az ügyintéző szervezeti, szerkezeti kérdésben vannak determinációk. Ilyen például a Dinnyési Tógazdaság létezése. Úgy tűnik, hogy az Európai Halászati Alap, a különböző támogatási konstrukciók látható, tervezett elemei azt a kényszt, miszerint a szövetségnek „meg kellene szabadulnia” a tógazdaságtól, megszüntették. A korábbiakhoz képest úgy látszik, hogy a szövetség ágazati, érdekképviselői működését semmilyen értelemben nem befolyásolja az a körülmény hátrányosan, hogy neki is van egy tógazdasága. Hogy érthetőbb legyek: bizonyos szabályozási előtervek kapcsán úgy került ez szóba, hogy nem lehet elismerten ilyen tevékenységet folytató szervezet az érdekképviselő, amelyik a saját tagjaival konkurens tevékenységet is folytat. Márpedig lássuk be, hogy az ivadéknvelő tógazdaság is halat termel, hasonlóképpen a tagjainkhoz. Adódhat tehát a piacon konkurens helyzet, de az már más kérdés, hogy a megelőző ötven esztendő tapasztalatai azt igazolják, hogy ezt a konkurens helyzetet egészen tisztességesen lehet kezelni. Természetesen voltak ezzel kapcsolatosan elmentés vélemények is, de ez most talán nem befolyásolja a továbbiakat. Megszűnt tehát az a kényszer, hogy nekünk feltétlenül abban a konstrukcióban kelljen gondolkodni, hogy mondjuk a tógazdaságot le kellene választani az ügyintéző szervezet egészéről. Ez annak a finanszírozási feladatát lehetőséget jelenti, ami a jelenlegi. Nevezetesen: döntően három forrásra támaszkodhat a saját működése során a Haltermosz. Első, és természetes módon a tagdíjakra, másodszorban a saját gazdálkodási tevékenységére, aminek döntő eleme az ivadéknvelő tógazdaság működése, míg a harmadik elem a működéshez megpályázott állami, nem állami külső források, támogatások, pályázati pénzek elnyerése. Az ügyintéző szervezet struktúrájának alakítása során e források lehetséges arányai perdöntőek lesznek, hiszen ebből kell a programokat, az ezt végrehajtó emberek munkabéret, közterheit, s a működéssel járó összes költségeket finanszírozni. Ha a három forrás megközelítő nagyságrendje látszik, akkor lehet azon gondolkodni, hogy vajon az a meglehetősen szűk, velem együtt háromfős ügyintézői szervezet elegendő-e a feladatok ellátására, avagy sem? Ha sem, akkor gondolkodni kell a források bővítésén, amit vajon tud-e Dinnyés szolgáltatni? Ha nem, akkor a pályázat ade megfelelő biztonságot, vagy netán tagdíjat kell-e esetleg emelni? Ha mindezeket a kérdéseket az új vezetőség végiggondolja, ak-

kor alakul ki az az álláspont, hogy kell-e új munkaerő, vagy sem? De ez, megítélésem szerint, csak a jövő év januárjában megválasztandó vezetés első, talán az egyik legfontosabb eldöntendő kérdése lesz. Az alapszabály kérdésén azonban nem ez dönti el, miként az addig való működésnek a tisztesség és hatékonyságát sem. Örömmel tapasztaltam a tagozati gyűléseken, hogy amiért dolgozik az ügyintéző szervezet, és ahogyan teszi ezt, a tagság többségének elismerését váltotta ki.

• **Közelítsük meg más oldalról a kérdést, mert igazából nem kaptam választ arra, amire gondoltam a kérdés feltevésekor. A szövetség szervezeti változásait az generálta, hogy beléptünk az Európai Unióba, s az uniós tagság tulajdonképpen egy más jellegű szövetségi munkát kíván.**

– Ez valóban döntő oka a változtatásnak...

• **Nos, azért kérdeztem rá az apparátusra, mert az új feladatok olyan jellegűek, amelyek a magyar halászság piaci, gazdálkodási pozícióinak alakulását is jelentős mértékben befolyásolják. Úgy gondolom, hogy a feladatok is megszabják az apparátus nagyságát.**

– Ebben nincs vita köztünk, de hadd lépjek vissza a második értelmezéshez, mert amikor valójában a hatékonyság ügyeit firtatjuk, akkor ehhez a ponthoz érkezünk. Nem lehet mindig, minden egyes kérdésben minden egyes tagot, vagy éppen a közgyűlés fórumát megkérdezni, ezért volt többek között az elnökség, ezért vannak a bizottságok, s ezért vannak a tisztviselők. Itt egy felfokozott ritmus alakult ki, mégpedig egy olyan munka metódusban, hogy lényegében e testületek mobilitása sem volt biztosított a különböző ügyek megtárgyalásához. Arra gondolok, hogy amikor például elmegyünk egy tárgyalásra, ami mondjuk az

agrár-környezetgazdálkodásról szól, és a tanácskozás végére egészen más jellegű anyagot kell vinni, mint amivel odamentünk, akkor eléggé nyilvánvaló, hogy a rendelkezésre álló rövid időben nem lehet elnökségi

ülést összehívni, hogy a megváltozott új verzióval kapcsolatos álláspontot kialakítsa. Mi szükséges tehát a munkavégzéshez? Az, hogy legyen az adott szervezetnek egy komolyan végigtárgyalt stratégiája. A szövetség jelenleg is rendelkezik ezzel. Ennek biztos tudatában, alkotó módon elemezni, az adott helyzethez alkalmazni tudó tárgyalókra van szükség. A tárgyaló és az ügyintéző személye megint csak nem azonos, itt jön elő a tárgyaló személye, aki általában tiszt-

ségviselő, s nem minden esetben az igazgató, bár 90 százalékban nagy valószínűséggel igen. Korábban is az történt, hogy ment tárgyalni elnök, elnök-helyettes, más elnökségi tag, vagy külön tisztséggel nem rendelkező tag is kapott ilyen tárgyalásokon való közreműködésre felkérést. Ő nem mondhatja egy ilyen tárgyaláson azt, hogy nincs véleménye. Felkészülnie kell lennie, biztos stratégiai bázissal a háta mögött. Neki kell tudni az adott szituációban kialakítani azt az álláspontot, ami a jövőt illetően a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsának véleményeként jelenik meg, amikor a dolgok haladnak tovább. Ez az a munkaszituáció, amire alkalmassá kell tenni a szövetség

szervezetét, az alapszabály módosítás éppen ezt célozza. Ebben az ügyintéző szervezetnek kettős szerepe van: az előkészítés, és a hozott döntések elemzése. A szövetség soha nem lesz képes olyan apparátust felállítani, amelyik erőben versengeni tudna a tárgyalópartnereinkkel. Kik ők: A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, adott esetben a magyar kormány, a földművelésügyi tárca, az Országgyűlés bizottságai. Ezek óriási, osztott, szakosodott apparátussal, szakértelemmel rendelkeznek...

• **S ne felejtsük ki Brüsszelt sem...**

– Valóban, de ott is igen erős az adminisztráció, akikkel igen nehéz versengeni. Állítsunk fel egy Halászati Minisztériumot? Egyébként ez sem volna baj, de ez nem a mi történetünk. A mi történetünk az, hogy olyan, meglehetősen mozgékony tisztviselőink legyenek, és olyan, sokféle szakértelemmel rendelkező, elkötelezett, nagy munkabírási ügyintézőink legyenek, akik kelően motiváltak arra, hogy legyenek maximálisan felkészültek, és kelően elkötelezettek legyenek ahhoz, hogy ne ismerjenek se éjjelt, se nappalt, és tegyék a dolgukat. Ez ad esélyt arra, hogy a számunkra legfontosabb kérdésekben alakító módon tudjunk közreműködni, illetőleg kellő időben érzékeljük a részvételünk nélkül bekövetkezett változásoknak a ránk gyakorolt hatását. S ha lehet, minél előbb kezdeményezzük az ilyen döntések megváltoztatását. Reálisan ez a cél tűzhető ki. A jelenlegi alapszabályunk értelmében egyébként, egy olyan problémát is látnak, hogy nincs ma olyan személyiség a halászok között, aki mögött az egész halászság felsorakozna. Persze, ilyen körülmények között is lehet hozni többségi döntést, csak annak olyan eredményei vannak, amit sajnos, az idén kénytelenek voltunk elszenvetni. Ez pedig a szervezet szempontjából rendkívül káros, hiszen feltehető a kérdés, ki a te képviselő, ha nincs egység, nincs összetartás. Ha egységesen léptünk fel, akkor eredményeket is fel tudunk mutatni. Éppen ezért, mivel nem látok ilyen személyiséget, ennek a konstrukciónak a legnagyobb hibájának

Nevezetesen: döntően három forrásra támaszkodhat a saját működése során a Haltermosz.

Jelentős fejlesztési források

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa október 12-én Agárdon rendezte meg az agronómusi értekezletet. Tájékoztató hangzott el a halászati ágazat 2007-2013 közötti időszak szabályozási környezetének (EU) változásairól. Értékeltek a beküldött termésbecsléseket, s ugyancsak tájékoztatták a jelenlévőket a gazdálkodás és a támogatások feltételeinek változásairól. Végül az érdekképviseleti munka aktuális ügyei is szóba kerültek.

Gábor János, az FVM szakértője a halászati ágazat 2007-2013 közötti lehetőségeiről szólván elmondta, hogy az ágazat várhatóan november végére kimeríti a rendelkezésre álló támogatási kereteket (AVOP pályázatok), így megnyílik a lehetőség a 2007-2013 időszakra szóló támogatások igénybe vételére. A HOPE-t az Európai Halászati Alap (EHA) váltja fel, s ez a támogatási forma elsősorban a fejlesztéseket segíti. Az elkövetkezendő hét évre 11 milliárd forint áll rendelkezésre, s ennek felhasználása igen komoly kihívást jelent a tógazdaságok számára. Ehhez kapcsolódóan készül a Nemzeti Halászati Stratégiai Terv, mégpedig széles szakmai konszenzussal.

A vizesélőhely program támogatása továbbra is folytatódik. Gábor János elmondta, hogy a program finanszírozásáról kialakult egy vita, miszerint az EHA-ból vagy az EMVA-ból fizessék a támogatást. Ha az EHA lenne a forrása a program kezelésének, akkor ez az alap teljesen kimerülne, s nem jutna pénz a fejlesztésekre. Ezt belátva, a minisztérium is azt az álláspontot képviseli, hogy 2009-ig az EMVA-ból finanszírozzák a programot, így az EHA megmarad a fejlesztésekre. S hogy mi lesz 2009 után? Erről most folynak az egyeztetések, tárgyalások. A szövetségnek – ahogy ez eddig is történt – erősen kell lobbiznia azért, hogy a vizesélőhely program végrehajtása és támogatása zavartalanul folytatódjék. Ami jó hír, hogy jövőre már nem 46, hanem 60 százalékos lesz az uniós támogatás aránya.

A nemzeti támogatásokkal kapcsolatban elhangzott, hogy a haltenyésztés támogatást az idén még kifizetik, de jövőre, a költ-

ségvetési megkorlátozások miatt várhatóan nehézségekbe ütközik e támogatás finanszírozása. A halgazdálkodási támogatásról elhangzott, hogy az idén csak 20 százalék előleget fizetnek ki a gazdálkodóknak (még akkor is, ha teljes egészében teljesítették a vállaltakat), a fennmaradó 80 százalékot jövő év május 31-ig kapják kézhez a gazdák.

Holló Gyula, a KvVM szakértője a Víz Keretirányelv 2007-2013 közötti időszak teendőiről beszélt. A vízügyi hatóságok szeretnék, ha minimálisra csökkenne a gazdálkodókkal fennálló konfliktushelyzet. Ennek érdekében több rendeletet, jogszabályt megváltoztatnak, többek között az eljárási díjakról szólót. Kezdeményezik azt is, hogy a víz jogi engedélyezés határozatlan idejű legyen. Kézhez kapták a Jó halgazdálkodási gyakor-

Vízterüzet, Holtágak (1874 ha)	
Termék	tonna
Ponty 1	18,4
Ponty 2	199
Ponty 3	753
Amúr 1	0,2
Amúr 2	17
Amúr 3	42
Busa 1	1,5
Busa 2	26
Busa 3	164
Ragadozó 1	4
Ragadozó 2	3
Ragadozó 3	13,5
Egyéb term. vizek	
12881 ha	
311 tonna	
Intenzív rendszerek 23 480 m ³	
Afrikai Harcsa	1275 tonna
Tokféle	1 tonna

lat anyagát, amit igen jó kezdeményezésnek tartanak, s a keretirányelvben is megjelenítik. Elfogadják azt az álláspontot is, hogy a halászoknak is érdekük a vizek jó állapotának fenntartása, megőrzése. Idén év végéig

A 2005. évi becslés mutatói						
	Terület ha	Ponty t	Amur t	Busa t	Rag. t	Bruttó össz. (t)
I. nyaras	2287	1162	55	51	68	1336
II. nyaras	5306	3649	167	275	66	4157
Étkezési	9329	6827	364	929	187	8307

	Átlagsúly dkg	Min. dkg	Max dkg	Ponty kg/ha	Össz. kg/ha
P1	4,4	2	7	508	584
P2	41	20	52	688	783
P3	162	85	230	732	890

Beküldte 54 gazdaság, használható 47 adatlap

A 2006. évi becslés mutatói						
	Terület ha	Ponty t	Amur t	Busa t	Rag. t	Bruttó össz. (t)
I.nyaras	1793	895	49	54	61	1059
II.nyaras	4502	3300	142	262	85	3789
Étkezési	9092	6741	341	856	170	8108

	Átlagsúly dkg	Min. dkg	Max dkg	Ponty kg/ha	Össz. kg/ha
P1	3,9	1,9	6,4	499	591
P2	37	21	54	733	842
P3	158	91	240	741	892

Beküldte 58 gazdaság, használható 46 adatlap

kell felállítani a monitoring rendszert, amellyel a vizek biológiai állapotát ellenőrzik.

A termésbecsléseket Tölgy László, a szövetség főmunkatársa értékelte.

A gazdálkodás és a támogatások feltételeinek változásairól Sággy Andrásné adott tájékoztatást. Az elhangzottakról lapunk 4-5-6. oldalán olvashatják a cikket. A negyedik napirendi pont keretében dr. Orosz Sándor igazgató a decemberi tisztújításról, szervezeti változásokról szólt. Tölgy László felhívta a figyelmet arra, hogy változik a gazdálkodási napló, vagyis a jövőben egyszerűbben lehet megoldani ezt a kérdést.

H. Gy.

Változó adó- és járulékszabályok

A cikk a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa 2006. október 12-én Agárdon megtartott agronómusi értekezletén elhangzott előadás alapján készült.

A 2006 és 2007 évre vonatkozó adó és járulékszabályokat tartalmazó változásokat 2006. júliusában fogadta el az Országgyűlés. Ezt három törvény tartalmazza: az Egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról, az Államháztartás egyensúlyát javító különadóról és fizetendő járadékról és a Házi pénztár adóról szóló törvények.

A cikk terjedelme nem engedi meg a teljességet, ezért törekedtünk arra, hogy a legfontosabb, illetve legszélesebb kört érintő változásokat említsük meg.

Új adók

Az államháztartás egyensúlyát javító különadó.

A különadó fizetésének alanyai a magánszemélyek és a társas vállalkozások.

Magánszemélyek különadó fizetési kötelezettsége.

Az adófizetési kötelezettség 2007. január 1-től áll fenn.

A különadót annak a magánszemélynek kell megfizetnie, akinek az összevonandó adóalapba tartozó jövedelme meghaladja a nyugdíjjáradék fizetési kötelezettség éves szintre számított felső határát (ez 2006-ban 6 325 450 Ft). Az adó alapja e felső határt túllépő jövedelem.

Az egyéni vállalkozók 2006. szeptember 1-től különadó fizetésére kötelezettek. Az átalányadózó egyéni vállalkozó a különadót az átalányadó alapján fizeti meg. A különadót az egyéni vállalkozó költségként nem számolhatja el. Az EVA-s egyéni vállalkozó az EVA alapba tartozó jövedelme után nem fizet különadót. Az egyéni vállalkozó a 2006-ra vonatkozó adóját vagy arányosítással (adóval terhelt napok és az összes napok arányában) vagy a szeptember 1. utáni időszakban elért tényleges jövedelme alapján határozza meg.

Az adó mértéke 4%.

A különadóra 2007-től előleget kell fizetni, amit vagy levon a munkáltató, vagy a magánszemély negyedévente megfizet.

Társas vállalkozások különadó kötelezettsége

A különadó fizetésére kötelezettek a társasági adó alanyok, kivéve a törvény által felsorolt szervezeteket (MRP, Kht, vízi-társulat, társadalmi szervezet, stb.)

Az adó alapja az adózás előtti eredmény.
– növelve az ellenérték nélkül adott támogatás, a térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke és a térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értékével;

– csökkentve a kapott osztalékkal, az ellenérték nélkül kapott támogatás, a térítés nélkül kapott eszköz könyv szerinti értéke és a térítés nélkül kapott szolgáltatás értékével.

– nincs lehetőség az adókedvezmények figyelembe vételére.

Az adó mértéke 4%.

A különadóra negyedévente a 2006-os bevallás alapján előleget kell fizetni, (kivéve a mezőgazdasági, az erdőgazdálkodási és halászati ágazatba sorolt adózókat, akiknek a 3. és 4. negyedévben kell befizetni az előleget)

A különadóra ugyanúgy, mint a társasági adóra, december 20-i feltöltési kötelezettség van. E feltöltési kötelezettség alól az 50 millió Ft árbevétel alatti adózó sem mentesül.

Házi pénztár adó

A házi pénztár adót 2007. január 1-től a társasági adó alanya fizeti, kivéve a törvény által felsorolt szervezeteket (MRP, Kht, vízi-társulat, társadalmi szervezet, stb.)

Először a 2007. évi társasági adó bevallásával és befizetésével egyidejűleg, 2008. május 30-ig kell befizetni.

Az adó mértéke 20%

Az adó alapja az elismert pénzkészlet és az átlagos pénztári zárókészlet különbözete.

Az elismert pénzkészlet az összes bevétel 0,008 %-a, de legalább 300 000 Ft.

Ez azt jelenti, hogy 37,5 millió Ft árbevételig 300 eFt az elismert pénzkészlet, e fölött pedig ennél több, a számítás szerint.

Az átlagos készpénz állomány alatt a pénztár napi záró egyenlegeinek átlagát értjük. A számításnál csak azokat a napokat kell figyelembe venni, amikor volt forgalom a pénztárban.

Példa a házi pénztár adóra

Nap	bevételezett	kiadott	záró egyenleg
1.	500 000	300 000	200 000
2.	600 000	400 000	400 000
3.	1 000 000		1 400 000
4.		600 000	800 000
Napi záró egyenleg össz.			2 800 000
Átlagos napi egyenleg (2800000/4)			700 000

Ha az árbevétel < 3 750 000 Ft

Pl. 12 000 000 Ft

Elismert pénz készlet (árbevétel x 0,008)

(12 000 000 x 0,008) = 96 000 de a minimum 300 000

Házi pénztár adó

700 000 – 300 000 = 400 000 x 0,2

80 000

vagy ha az árbevétel > 37 500 000 Ft nál, pl. 50 000 000 Ft

elismert pénzkészlet (árbevétel x 0,008)

(50 000 000 x 0,008)

400 000

Házi pénztár adó

700 000 – 400 000 = 300 000 x 0,2

60 000

Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvénycsomag

A törvénycsomag több mint 20 törvényt módosít. A cikk keretében ezekből csak néhányat említünk.

Személyi jövedelemadó

Személyi jövedelemadó változások 2006. 9. 1-től

Kamatadó és tőzsdei árfolyamnyereség adó

• forrásadóként a kifizető vonja le;

• mértéke 20%;

• a kamatadót a magánszemélynek nem kell bevallani, a tőzsdei árfolyamnyereség adót igen;

• adómentes a lakástakarék-pénztár és a nyugdíj-előtakarékossági számla kamata.

Kamatjövedelemnek minősül:

• a hitelintézeti betét kamata;

• a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kamata.

Az egyéni vállalkozó vállalkozói számláján jóváírt kamat vállalkozói bevételeknek számít és ebben a minőségében nem adózik.

Nem kamat jövedelem a tagi hitel kamata, hanem összevonandó egyéb jövedelem. Ezen a címen alapja a 2007-től érvényes különadónak.

Természetbeni juttatások

• A fizetendő adó 44 %-ról 54 %-ra nő;

• csak a szeptember elseje után adott juttatásokra;

• reprezentációra és üzleti ajándékokra is vonatkozik, de csak 2007-től kell alkalmazni a naptári év szerinti üzleti évet alkalmazóknak.

Céltelphon magáncélú használata

• Természetbeni juttatásként, minden beszedcélú szolgáltatás adóköteles;

• az adó alapja a magáncélú használat miatti juttatás meg nem térített értéke, amennyiben tételesen kimutatják és tovább számlázzák;

• vagy az áfával növelt számlaérték 20%-a;

• az adó mértéke, mint természetbeni juttatás 54% (erre még meg kell fizetni munkavállaló esetén a 29% TB járulékot és a 3% munkaadói járulékot, „külsős” esetében pedig a 11%-os EHO-t).

Személyi jövedelemadó változások 2007. 1. 1-től

Adótábla

• Az adókulcsok nem változnak;

• az alsó adókulcs sávjára azonban 1 550 000 Ft-ról 1 700 000 Ft-ra emelkedik;

• adójóváírás továbbra is csak 63 000 Ft/hó jövedelem esetén lesz adómentes, tehát a 65 500 Ft-os minimálbér is visel minimális adóterhet.

Változó adókedvezmények

Megszűnik

• A felnőttképzés, a számítógép beszerzés és a szellemi tevékenység adókedvezménye

(Ha a felnőttképzés kedvezményének igénybevétele halasztott, akkor a kedvezmény igénybe vehető);

- a lakáshitel törlesztés kedvezménye az új hitelek esetén. A 2006. dec. 31-én fennálló hitelekre még jár a kedvezmény;

- az orvosi praxisjog átruházás adómentessége;

- bankszámlára utalt bér miatti bankköltség adómentessége;

- költözési költségtérítés adómentessége.

Változik:

- A tandíj-kedvezmény nem az alapképzéshez kötődik, hanem minden felsőfokú és szakképzéshez jár, azonban a kedvezmény nem osztható meg, csak egy személy veheti igénybe;

- a 100 000 Ft-os összesített kedvezmény jövedelemkorlátja 6 000 000 Ft-ról 3 400 000 Ft-ra csökken, kivéve a mezőgazdasági őstermelőket (tandíj, közcélú adomány, élet- és nyugdíjbiztosítás).

Adómentes juttatások

- Üdülési csekket csak a munkáltató adhat, a kifizető nem;

- az üdülési csekk csak belföldi szállásra és az ahhoz kapcsolódó meghatározott szolgáltatásra vehető igénybe;

- csekély értékű ajándékot is csak munkáltató adhat, kifizető nem (A csekély értékű ajándék nagysága nem változott, évi 3 alkalommal, egyenként a havi minimumbér 10%-a maximum.).

Adóterhet nem viselő járandóság

- A nyugdíjat az adóalapba be kell számítani, de a rá eső adó levonható;

- önkéntes nyugdíjpénztárba fizetett összegből a minimálbér 50%-a (ha több ilyen van, akkor összevontan);

- önkéntes egészségpénztárba fizetett összegből a minimálbér 20%-a nem bevétel (a korábbi összesített 130% helyett).

(Továbbra is adó mentes az önkéntes nyugdíjpénztári, a nyugdíj előtakarékosági számláról teljesített nyugdíj-szolgáltatás.)

Egyéni vállalkozók

- Elvárt adó, a minimálisan fizetendő vállalkozói személyi jövedelemadó (akkor is, ha a vállalkozó veszteséges);

- az adó alapja az ELÁBE-val csökkentett vállalkozói bevétel 2%-a, ha a vállalkozói adóalap ennél kevesebb lenne, ha több, akkor az az adó alapja;

- az adóalap módosítható a külföldi telephely eredményével;

- az adó mértéke 16%, illetve ha a feltételeknek megfelel, 10%. (A 10% feltételei: nem vesz igénybe vállalkozói kedvezményt, ideértve a beruházási kedvezményt is; legalább 1 fő átlagos állományi létszáma van, beleértve a főállású egyéni vállalkozót magát is; az adóéven legalább a minimálbér 1,5-szeresének megfelelő járulékokat fizet. A 16 és 10% közötti 6% adókülönböt de minimis támogatásnak minősül.);

- nem kell az elvárt adót alkalmazni a kezdő egyéni vállalkozónak, ha tevékenysége megkezdése előtt 36 hónapig nem folytatta (szüneteltette) tevékenységét, ha bevétele

az előző évihez képest csökkent, ha elemi kár érte.

Osztalékadó kedvezmény a házi pénztár-adóval összefüggésben

2007. január elsejétől a társas vállalkozások házipénztárban záró egyenlegként kimutatott készpénz csökkentése érdekében az eredménytartalékból a csökkentés mértékével megegyező osztalék kifizetése 10%-os adókulccsal adózik (egyszeri kedvezményként).

Feltétel, hogy legyen felhalmozott eredménytartaléka a cégnek, hogy a 2006-os adózott eredményét teljes egészében kifizesse osztalékként, a 25, illetve 35%-os adóval, és csak azon felül lehet igénybe venni a kedvezményes adókulcsot. További feltétel, hogy a 2006. 1. 1-2006. 8. 31. közötti időszakban a pénztári záró egyenlegeinek átlaga meghaladja a napi készpénz-forgalom átlagának kétszeresét. A kétszeres részt meghaladó összeg lehet a kedvezményes osztalékadó alapja.

Ennek az adónak a megfizetésére, mivel valójában már korábban kiosztott pénzről van szó, és nem biztos, hogy a vállalkozásnak van az adó megfizetésére likvid pénze, 5 év kamatmentes részlet kérhető.

Tagi kölcsön kedvezménye

A 2006. június 9-én fennálló tagi kölcsön 2006. évi elengedése esetén a 2006. évi adózott eredmény terhére megállapított osztalékból az elengedett tagi kölcsönnel egyező összeg után 10% adókulccsal adózhat.

ÁFA

- Megszűnt szeptember 1-től a 15%-os mértékű Áfa kulcs;

- a pénztárgépeket nov. 30-ig kell átállítani, addig adható továbbra is nyugta;

- ahol a pénztárgép számlát is ad, a számlázási funkció nem használható az átállításig, kézi számlát kell kiállítani;

- telefon áfája 70%-ban visszakérhető a jelenlegi 50% helyett. Az első olyan számlánál alkalmazható, ahol az összes tétel szeptember 1. utáni. A telefon számla áfájából a természetbeni juttatás áfáját először le kell vonni, mint nem a tevékenység érdekében felmerülő költség le nem vonható áfája, majd a maradék összeget kell megbontani 70/30% arányban. Ezt a helyzetet tovább

cifrázza, ha arányosítással megosztott áfát is kell a vállalkozónak alkalmazni, mert a számított arányos le nem vonható részt is le kell előbb vonni és csak az azután maradó rész osztható 70/30 arányban.

Társasági adó

A társasági adó 2006-os változásai csak igen szűk körben érintik a vállalkozásokat. A 2007-es változások leglényegesebb eleme, az elvárt adó bevezetése.

- Minden társasági adó alanyának kell valamennyi elvárt adót fizetnie;

- az adó alapja az összes bevétel (csökkentve az ELÁBE-val) 2%-a;

- az elvárt adóból is érvényesíthetők az adókedvezmények (de nem az adóalap korrekciós tételek);

- az elvárt adó esetében is feltöltési és adóelőleg fizetési kötelezettség áll fenn;

- a társasági adó szerinti veszteség továbbra is elhatárolható.

Összefoglaló az eredménytípusú adókról:

	Különadó	Társasági adó	Elvárt adó
kiindulás	Adózás előtti eredmény	Adózás előtti eredmény	Bevétel – Elábé
korrekció	Adott/kapott támogatás és térítés nélküli eszköz átadás-átvétel	Törvény szerinti korrekciós tételek és adókedvezmények	Csak adókedvezmények, egyéb korr. tételek nem
Adó alapja	Adózás előtti eredmény +/- korrekciós tételek	Adózás előtti eredmény +/- korrekciós tételek	Bevétel – Elábé +/- korrekciós tételek
Ha a különadó és a TAO alapja negatív	Nincs fizetési kötelezettség	Nincs fizetési kötelezettség	Van fizetési kötelezettség
Nyereség esetén			
Ha TAO alap < elvárt adó alapjánál és a különadó alapja pozitív	Van fizetési kötelezettség	Nincs fizetési kötelezettség	Van fizetési kötelezettség
Ha a TAO alap > elvárt adó alapjánál	Van fizetési kötelezettség	Van fizetési kötelezettség	Nincs fizetési kötelezettség
	A veszteség elhatárolást csak az elvárt adó alapjáig érdemes figyelembe venni		

Az adózás rendjéről szóló törvény változásai

A törvény módosításai több különböző időpontban lépnek életbe. A változások közül csak néhány fontosabbat említünk meg.

A Tbj szerinti járulékkedvezmény igénybevételehez szükséges bejelentés (2006. 9. 1.)

- A bejelentés utólagos, az ismeret megszerzését követő 15 nap;

- az elektronikus bevallónak nincs külön bejelentési kötelezettsége;

- minden változást be kell jelenteni;

- első alkalommal 2006. október 12-ig;

- a bejelentőket az APEH ellenőrizheti, a bejelentés valóságtartalmát vizsgálja.

Összhang az új cégjogi szabályozással (2006. 7. 1.)

- Végelszámolás: kedvezőbb határidők;

- a cégjegyzékben nem szerepeltetett te-

vékenység kódokat az APEH-nak 15 napon belül be kell jelenteni (változást is);

- a szervezeti képviselő és a könyvvizsgáló jogviszonya kezdő és záró időpontjának bejelentése (2006. 9. 15.).

Adószám felfüggesztése, kivételes esetben törlése (2006. 9. 15.)

- Új jogintézmény;
- a felfüggesztés alatt, illetve azt követően az adózó nem érvényesíthet adó-visszaigénylést;

- mikor?
 - amennyiben hitelt érdemlő adatok utalnak arra, hogy az adózó székhelye fiktív;
 - amennyiben hitelt érdemlő adatok utalnak arra, hogy az adózó képviselője fiktív személy, vagy nincs bejelentve az adóhatósághoz.

- Az APEH határozatot hoz, amit hirdetőtáblán kifüggeszt és a honlapján megjelenet.

Nyilvános adatok az APEH honlapján (2006. 9. 15.)

- Áfa alanyok;
- EVA alanyok;
- Áfa alanyok létszámadatai (2007. 1. 1.);
- 6 hónapig jelentős (10-100 millió forint) adótartozással rendelkező adózók.

Kedvezményes önellenőrzés

- A 2006. 6. 9. előtt benyújtott bevallásokra vonatkozik;

- mentesül az önellenőrzési pótlék alól;
- 50 000 Ft felett 12-60 havi kamatmentes részletfizetési lehetőség;

- amennyiben nem fizet rendesen, elveszti a kedvezményt és az önellenőrzési pótlékkal együtt egy összegben válik esedékessé. Késedelmi kamatot is felszámolnak;

- csak 2006. december 31-ig

Foglalkoztatók bejelentési kötelezettsége (2007. 1. 1.)

- OEP helyett az APEH-hez;

- EMMA megszűnik, de az adatokat az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség továbbra is kezeli, az APEH-től megkapja az adatokat;

- havi bevallásban külön válik az egészségbiztosítás természetbeni és pénzbeni járulék része;

- magánnyugdíj-pénztári bevallást is az APEH-nak kell megküldeni.

Új ellenőrzési fajták

- Adat gyűjtésre irányuló ellenőrzés;
- becslés és vagyonosodási vizsgálatok szabályainak szigorodása.

Társadalom Biztosítási járulék változások

A változások két időponthoz köthetők, 2006. szeptember 1. és 2007. január 1.

Változások 2006. 9. 1-től

- Egyéni egészségbiztosítási járulék a jelenlegi 4%-ról 6%-ra emelkedik, az EVA-soké is;

- fentiből 4% természetbeni járulék, amit minden jogviszony után, mindenkinek meg kell fizetni, felső határ nélkül (nyugdíjas is);

- további 2% a pénzbeni egészség-biztosítási járulék, amit csak annak kell az egyidejűleg fennálló valamennyi biztosítási jogvi-

szonya után megfizetni, akinek egyik jogviszonya sem éri el a 36 órát;

- a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni és társas vállalkozó (nyugdíjas) baleseti járulékfizetési kötelezettsége megszűnik, de egyidejűleg bevezetésre kerül számukra az egészségügyi szolgáltatási járulék, aminek mértéke 10%.

- Az a személy, aki biztosítási kötelezettséggel nem járó jogviszonnyal nem rendelkezik és nem is eltartott hozzátartozó, de jövedelme van, 15%-os egészségügyi szolgáltatási járulékot köteles fizetni;

- a természetbeni juttatások 54%-kal növelt összege után kell a 29% TB járulékot (és a 3% munkaadói járulékot) megfizetni, illetve ha nem saját dolgozónak adja, a 11% EHO-t.

Minimumjárulék alap

Kinek kell megfizetni?

- Foglalkoztató;

- főállású egyéni vállalkozó;

- evázó egyéni vállalkozó;

- társas vállalkozó;

- többes társas vállalkozói jogviszony esetén csak az egyik (főállásúnak számító) jogviszonyban kell figyelembe venni.

- A TB járulékot havonta legalább 125 000 Ft után kell megfizetni;

- ha a járulékalapot képező jövedelem nem éri el a minimum járulék alapot, bejelentést lehet tenni az APEH-nek, és akkor csak a tényleges kifizetés után kell a járulékot megfizetni;

- ha nincs bejelentés, de a kifizetés kevesebb, a foglalkoztató fizeti meg az egyéni járulékülönbözetet is;

- ha van bejelentés, az APEH vizsgálhatja annak valóság tartalmát;

- az ellátások a 125 000 Ft után járnak

Változások 2007. 1. 1-től

- Nem csökken a TB járulék a tervezett szerint;

- belső megoszlása változik (egészségbiztosítás 8%, Nyugdíjbiztosítás 21%);

- minimum járulékalap 131 000 Ft lesz;

- egyházra nem vonatkozik a minimum járulékalap, de 4% természetbeni járulékot kötelesek az egyházi személyek után fizetni a minimálbér szerint;

- egyéni egészségbiztosítási járulék 7%-ra emelkedik, amiből a pénzbeni változik 2%-ról 3%-ra;

- az egészségügyi szolgáltatási járulék 16% lesz;

- a mezőgazdasági őstermelő is biztosított lesz. 7 millió Ft bevételhatár felett minimálbér, az alatt a bevétel 20%-nak 8,5%-a.

EHO, Munkavállalói járulék

- Nem szűnik meg a tételes EHO fizetési kötelezettség november 1-től;

- a munkavállalói járulék mértéke a jelenlegi 1%-ról 1,5%-ra emelkedik 2006. 9. 1-től;

- 2007. 1. 1-től a százalékos EHO változik, 14%-ra. A „feltöltési” határ pedig 400 000 Ft-ról 450 000 Ft-ra (ingatlan bérbeadás 1 millió felett, osztalék, stb.).

Sághy Margit

A változtatás alternatívái

(Folytatás a 2. oldalról)

tartom, hogy nincsen meg a személyi fedezete. Márpedig személyi fedezet nélkül, pusztán konstrukcióban gondolkodni öngyilkosnak tűnő vállalkozás. A másik verzióban nem igényel a konstrukció egy-egy tagunk kicsúcsosodó támogatását. Nem szükséges hozzá a tagság egészének egyetlen egy ember mögé állása, ami szerintem lehetetlen. Pusztán az érdekképviselési szakértelem mögé kell felsorakozni, itt pedig elegendő a többségi döntés. Az ügyvezető igazgatónak nincs gazdasági motiváltsága, gazdasági érdekelleté az adott esetben képviselni szánt többi taggal szemben, tehát ebből a szempontból egy sokkal hatékonyabb ék szerepkört képes betölteni. A szükséges képviselési, szakmai szakísmertetet pedig a külön-külön ekkora legitimitást nem igénylő társelnökök meg tudják teremteni. Az ágazat egészét érintő stratégiai jellegű képviseletek dolgában az ügyvezetés áll helyt. Ezen a működési elven biztos sikerül elkerülni, hogy mondjuk egy halászati ágazati kérdés – amely másként érinti a tőgazdaságokat, másként a természetes vizeket, hiszen ez előfordulhat – kizárólag az elnök személyi érdeklősége szerint alakuljon vagy így, vagy úgy. Sajnos, éppen ez történt az előző ciklusokban, s emiatt időnként csendes, időnként hangos nem tetszésüket nyilvánították a tagok az adott tisztségviselővel szemben.

• Milyen esélyt lát ahhoz, hogy az új feladatokhoz igazodó szervezet jöjjön létre?

– A szövetség tagságának többsége józan, és realista. Ha neki a közül kell választani, hogy a biztos szétetés irányába mutató káosz, vagy pedig egy stabilitást, egyiséget felmutató rendezett működést, az alternatíva, akkor az utóbbit fogja választani. Persze, én most élesebben fogalmaztam, de szükséges így tenni, mert a tét nagy. A legutóbbi idők fejleményei pontosan mutatják, hogy akár ha a biztosnak hitt támogatásainkat, akár ha a stratégiai céljainkkal a maga természetes módján szövetségeseinknek a hozzáállását illetően, ha nem tudjuk az egyiséget felmutatni, akkor bizony úgy járunk, mint egy elhagyott hal az Öregtavi lehalászáskor. A tömeg beletapossa a sárba. Márpedig nem szeretném, ha egyetlen magyar halász ilyen sorsra jutna. Szóval, én bízom a halászok bölcsességében, tisztánlátásában.

Hajtun György

Vidra Hajdú-Bihar megyében

(*Lutra lutra* Linnaeus, 1758)

Absztrakt: A hazánkban fokozottan védett eurázsiai vidra (*Lutra lutra*) országos állományfelmérése már több éves múltra tekint vissza. A Hajdú-Bihar megyére vonatkozó adatok felvételét 2005. november és 2006. március között végeztük, az IUCN által ajánlott ún. „minimum-standard” módszer alkalmazásával. A felmért élőhelyek rendkívül változatosnak bizonyultak: vizsgáltunk ereket, patakokat, folyókat, csatornákat, illetve a vidraállomány legjelentősebb részét eltartó horgász- és halastavakat egyaránt.

Előzmények

A vidra a köztudatban mindenkor mint sejtelmes ragadozó, vagy veszélyes halellenség szerepelt. Emiatt és értékes gereznájának megszerzéséért olyan mértékű üldöztetésnek volt kitéve, amely veszélybe sodorta a Kárpát-medence állományát is. Vizeink kiváló indikátorának tekinthető, így állandó kutatása elengedhetetlenül fontos. Az „Alapítvány a Vidrákért” szervezet koordinálásával eddig három alkalommal került sor az eurázsiai vidra állományának országos szintű felmérésére: 1995-96-ban (Gera 1996), 1998-99-ben, majd a 2003-2004-es években (Gera 2005). Ezekén kívül számos környezeti változás is szorgalmazta a gyakorbabb adatfelvételt, amelyhez hozzájárult az

mos kisebb csatorna partját is átvizsgáltuk, vidrajelek után kutatva. Különös figyelmet fordítottunk a táplálékban kiemelkedően gazdag halastavak és az ezeknél jóval zavarosabb horgásztavak felmérésére. Folyók közül a Berettyó, a Hortobágy, a Sebes-Körös és a Tisza polgári, továbbá tiszacsegei szakaszát vizsgáltuk.

A felmérés módszere

A hazai terepviszonyokból adódóan a vidrák közvetlen megfigyelése nehézségekbe ütközik, ezért adatok közvetett módon kerültek begyűjtésre egy, az IUCN által kidolgozott, ún. „minimum-standard” néven ismertté vált módszer segítségével (Nechay 1980). Eszerint a vizsgált vízfolyás mentén, illetve az adott állóvíz körül egy-egy, 600 méteres reprezentatív szakaszt szükséges gyalogosan átvizsgálni, vidrák által hátrahagyott nyomjelek után kutatva. Több km-en keresztül húzódó vízfolyások esetén érdemes ezt a terepbejárást 5 km-enként megismételni. Amennyiben vidrára utaló nyomot találunk, a terület a faj által lakottnak, de legalábbis látogatottnak tekintendő. A növényzet miatt a téli időszak bizonyult a legalkalmasabbnak a kutatás szempontjából. A vizsgált nyomjelek, amelyek a vidrák jelenlétére utalnak:

Ürülék: a terep egy-egy kiemelkedő pontján, vagy a vidrák által gyűrt fűkupacon helyezkedik el. Erősen halszagú, színe frissen zöldes-barnás, számtalan pikkelyt, szálkát és egyéb halmaradványt tartalmaz.

Csapás: rendszerint ürülékével is ellátja, így más állattal nem téveszthető össze.

Táplálékmaradvány: általában pikkelyek és vérfoltok jelzik a vidra zsákmányolását.

Kotorék: egy-egy fa közelében elhelyezett nagyobb számú ürülék utal rá.

Lábnym: különösen friss porhóban jól kivehető az öt lábujj és a közöttük húzódó

úszóhártya lenyomata, illetve a földön maguk után húzott farkuk jellegzetes vonala.

Csúszkálás: télen a vidrák előszeretettel csúszkálnak a hasukon, főként a csatornák meredek partfalát kihasználva.

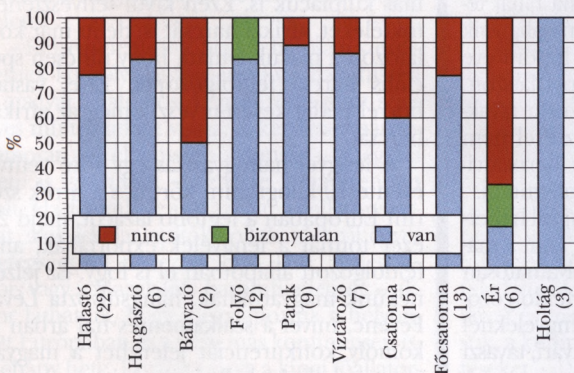
Eredmények

A 2005. novembere és 2006. márciusa között lezajlott állományfelmérés eredményeit az 1. ábra mutatja be. A pontosabb adatközlés érdekében UTM-rendszerű hálótérképet alkalmaztunk (Dévai et al. 1987).

Értékelés

A terepen történt megfigyelések alapján megállapítható, hogy a vidrák előnyben részesítik azokat az élőhelyeket, amelyek állandó táplálékforrást biztosítanak számukra. Ennek megfelelően a halas (77%) – és

1. ábra: A vidra Hajdú-Bihar megyei elterjedése

a sürgető tény is, miszerint az elmúlt három évben az állomány hanyatló tendenciát kezdett mutatni (Gera 2004). Az alábbi felmérés a vidra Hajdú-Bihar megyei elterjedéséhez hivatott adatokat szolgáltatni.

A területek bemutatása

A vizsgált területek felölelik Hajdú-Bihar megye vizes élőhelyeit, beleértve a Hortobágyi Nemzeti Park területén fekvő védett és fokozottan védett állóvizeket és vízfolyásokat is. Főcsatornák közül felmértük a Kéleti-, a Nyugati-, a Hamvas-, a Sárréti- és a Kutas-főcsatorna több szakaszát, illetve szá-

FOTÓ: BORÉLY PÉTER

horgásztavak (83%) legfőképpen, a folyók (83%) és holtágaik (100%) mentén, illetve a nagyobb patakok (88%) és víztározók (85%) területén is előszeretettel tartanak territóriumot. A csatornák (60-76%) leginkább vándorlási útvonalként töltik be szerepüket, míg az időszakosan kiszáradó ereket (16,6%) általában elkerülik (2. ábra). A 2004-es állományfelméréshez képest 15, rapszodikusán látogatottnak tekintett élőhelyről tűntek el a vidrák, míg 7 élőhelyen bizonyítottá vált a jelenlétük. 5 olyan mintavételi ponton nem kerültek elő nyomaik, ahol addig előfordultak. A megelőző felméréshez képest 13 új helyet vizsgáltunk át, ezek mindegyikén előkerültek nyomjelek.

Juhász Krisztina
biológus

Elérhetőség: levidra@freemail.hu

Prágai tanácskozás

Október 18-21-én Prágában tartotta legutóbbi ülését az Akvakultúra Termelők Európai Szövetsége, a FEAP. A Haltermelők Országos Szövetsége és Termékτανácsa képviselőiben Radóczy János elnökségi tag volt jelen, míg Tölgy László a FEAP édesvízi bizottságának elnökeként ülte végig a tanácskozást.

Radóczy János először vett részt a FEAP ülésén, így nem voltak korábbi tapasztalatai. Már csak azért sem, mert aki ott volt, az magában tartotta a véleményét. Így kicsit meglepő volt számára, hogy milyen baráti légkörben zajlik a tanácskozás. Mindenki régi ismerősként, barátként üdvözölte egymást, a viszony igen kiegyensúlyozottnak tűnt, s egyáltalán nem a magyar stílus volt az uralkodó.

A FEAP görög elnöke Jon Stephanis nagy tiszteletnek örvend, a jelenlévők többsége barátként üdvözölte, mondta az elnökségi

tag. Aki nem beszél angolul, az nehezen tud itt megélni, tette hozzá. S ez okozott nehézséget számára is, bár Tölgy László a lehetőség szerint segített a fordításban.

Az édesvízi bizottságban foglalkoztak olyan témakörökkel, amelyek a tógazdaságokat is érintik. A bizottság ülésén minden érintett ország képviselője beszámolt a hazai pontytenyésztés helyzetéről (a pisztráng tenyésztők külön bizottságot alkotnak). A piaci tendenciákról számoltak be a németek, a csehek, a lengyelek, és mi magyarok is. Ebből az következik, hogy nem igazán lesz jelentős többlet a pontypiacon. A csehek annyit mondtak, hogy az exportjuk az idén nem növekszik. A részletekről természetesen nem esett szó. Egyébként is a csehek voltak a legkevésbé közlékenyek, csak a legszükségesebb információkat osztották meg a tanácskozás résztvevőivel. Így tettek a vizes élőhely program, vagyis az agrárkör-

nyezetgazdálkodási program helyzetének ismertetésével is, hiszen különböző vélemények hangzottak el. Volt, aki a miénknél kétszer nagyobb támogatást említett, volt, aki ugyanannyi támogatásról beszélt, s volt, aki elkerülte a válaszadást. A halárakban nem prognosztizáltak emelkedést, pedig a takarmány mindenütt drágább, a költségek mindenütt emelkednek.

A plenáris ülésen az alkalmazható gyógyszerek ügye is terítékre került. Nem csak nálunk probléma, hogy bizonyos technikai, kémiai eszközöknél nincs meg a halra alkalmazható engedély, hanem a többi uniós pontytermelő országnak is. A hipofízis külön szoba került. Ez a kérdés is nagy bizonytalanságot okoz, s gondolkodni kell azon, hogyan lehet elfogadtatni az az alkalmazását. Lehetséges megoldás az, hogy a termelők a saját nemzeti hatóságukkal elfogadtatják azt, hogy ez a hormontartalmú preparátum csak az anyaállományokon alkalmazandó, melyeket nem humán fogyasztás céljára hasznosít a tógazda.

h-n

A lengyel haltermelés

A közelmúltban a lengyelországi Olstynban rendezték meg a lengyel halászok a maguk Európa Napját. Az ünnepségen a Haltermelők Országos Szövetsége és Termékτανácsa képviselőiben Lévai Ferenc és Dr. Váradi László alelnökök voltak jelen. A házigazdák természetesen meghívták a lengyel miniszteriumok képviselőit, s a hazai és nemzetközi halászati szaktekinetelyeket. A rendezvény célja az volt, hogy áttekintség az Európai Unió halászati szekciójának a tevékenységét, s arról, hogy milyen lobbizási lehetőségek nyílnak a lengyel és más uniós tagország halászai előtt.

Ma már mi is tudjuk, hogy az Európai Unió döntéshozó mechanizmusa rendkívül bonyolult, nehézkes, ezért is volt fontos, hogy bemutatták, hogyan működik ez a rendszer, kezdte beszámolóját Lévai Ferenc. Nekünk magyaroknak azonban elsősorban az volt fontos, hogy megismerjék a lengyel halászati munkáját, rendszerét. Már csak azért is, mert köztudottan a lengyel pontytenyésztés az egyik nagy európai vetélytársa a magyaroknak, így új tapasztalatokat is szerezhetek az alelnökök.

Lengyelország – hozzánk hasonlóan – teljes mértékben felhasználta a HOPE forrásait, vagyis a fejlesztések megindultak. Ennek ellenére érdekesen alakultak a szektorok közötti felhasználások – Lengyelországban a tógazdasági halászat és a tengeri halászat is jelen van –, hiszen a tógazdaságok alig-alig fejlődtek. Sem az új töépítés, sem a tavak rekonstrukciója nem haladt előre. A lengyelor-

szági tófelület nagysága még nem érte el a rendszerváltás előtti szintet, s ahogy maguk a lengyelek fogalmaztak, a halászati innováció a tógazdasági szektorban a nullával egyenlő. Korábban évente 20-22 ezer tonna halat tenyésztettek a tógazdaságokban, ma alig érik el a 18 ezer tonnát, s ez a szint három éve nem mozdult. Ebben az is szerepet játszott, hogy a koi herpesvírus megjelent a tavakban, s ez ellen semmiféle módszerrel nem tudtak fellépni. Márpedig a koi herpesvírus egész gazdaságokat képes kipusztítani.

A stagnálás oka az is, hogy a lengyel haltermelés nem vette fel azt a ritmust, amit a magyar halászat lassan tíz éve tesz: folyamatosan élő hallal látja el a fogyasztókat, a feldolgozókat, már ami a pontyot illeti. A lengyeleknél csak egyszer, ősszel halásznak, a nyári, tavaszi időszakban nem kapható ponty a piacon. A karácsonyi nagy vásár az, amikor a pontyértékesítés zöme megtörténik. Az idén a lengyel haltermelés nem hozza még a korábbi eredményeket sem, mert a hosszú tél nagy kárt okozott az ivadékokban. A meleg nyár némileg kompenzálta a károkat, így 18 ezer tonnánál nem lesz több lengyel ponty. Hasonló a helyzet a litvánoknál is, míg a cseheknel közepes termés várható. Mindez azt jelzi, hogy a magyar pontynak kisebb lesz a konkurenciája a hazai piacon is. Ha az árakat tartani tudják a magyar gazdálkodók, akkor a magyar halászat jó kondíciókkal tudja az értékesítési évét is lezárni, mondta az alelnök.

A halászat fejlesztésének másik vetülete, hogy az intenzív gazdaságok fejlesztése ke-

rült előtérbe. Meglepően nagy számok hangzottak el, például az európai szürke harcsából 500 tonnás mennyiséget állítanak elő a lengyelek évente, mivel igen jó a hazai és a német piac. Nagyon erősen fejlesztik a pisztrángtenyésztésüket is, gyorsak, innovatívak és gyorsan megtérülnek ezek a beruházások. A pisztrángot ugyancsak Németországba exportálják, de van más küpiacuk is. Ezen kívül tenyésztnek tokféléket, afrikai harcsát is, de itt már korlátozott a piacuk amiatt, hogy nincsen speciális harcsa feldolgozójuk. Élve, vastag bőrrel pedig kevesen veszik meg az afrikai harcsát.

A lengyel halfogyasztás egy főre vetítve évente 10 kilogramm körüli, s a hírek szerint Európában a legtöbb lazacot, majd 20 ezer tonnát a lengyelek exportálják, ami feldolgozott állapotban el is fogy. Ez jelzés nekünk magyaroknak, hangsúlyozta Lévai Ferenc, mivel a szálkamentes hal árban is komoly konkurenciát jelenthet a magyar pontynak. Ezért kell törekedni arra, hogy a pontyot minél feldolgozottabb állapotban kínáljuk a hazai fogyasztóknak is. A magyar tógazdasági halfeldolgozás mellett fontos fejleszteni a promóciós tevékenységet is, azt, amit eddig is tett a szövetség és a tagszervezetek. Növelni kell a feldolgozottsági fokot, s a küpiac felé (Németország, Ausztria) is nyitni szükséges.

A lengyel halászoknak jó kapcsolataik vannak a magyar kollégáikkal, s ezt az állapotot fenn kell tartani. A szövetségnek is törekednie kell arra, hogy a környező pontytermelő országokkal rendszeressé váljon a találkozás, a megbeszélés, a tapasztalatcsere, mondta végezetül az alelnök.

H. Gy.